

**GEEN
TABOE
VOOR
THEROUX**

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos uitgevers via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

**LOUIS
THEROUX**

**GEEN
TABOE
VOOR
THEROUX**

**MIJN LEVEN EN
BUITENGEWONE WERK
VOOR TELEVISIE**

Vertaald door
Rob Kuitenbrouwer en
Pon Ruiter

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 4280 6

© 2019 Scratch Pictures

© 2019 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos uitgevers,

Amsterdam en Rob Kuitenbrouwer en Pon Ruiter

Oorspronkelijke titel *Gotta Get Theroux This*

Oorspronkelijke uitgever Pan Macmillan

Alle foto's komen uit de collectie van de auteur, met uitzondering van foto p. 21: Martyn Goddard/Shutterstock; foto's p. 135 en p. 210: BBC Photo Library; foto p. 191: James Bareham; foto p. 214: Johnston Press/swns; foto p. 319: Ian Cook Photography; foto p. 414: Antony Armstrong/crudelydrawn.co.uk

Omslagontwerp Roald Triebels, Amsterdam

Omslagbeeld © Paul Marc Mitchell

Foto auteur © Paul Marc Mitchell

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor Nancy, Albert, Freddie en Walter

INHOUD

PROLOOG

Sensueel eten 9

- 1 Wildebras 15
- 2 De Fulani uit Nigeria 29
- 3 Achter de meiden aan en rampetampen 42
- 4 The Way to San Jose 54
- 5 Heb je Roger & Me gezien? 60
- 6 Millennium 72
- 7 Wat heb je nog meer? 84
- 8 Populaire documentaire 97
- 9 Deadheads for Dole 106
- 10 Head for the Hills 111
- 11 Weird Christmas 126
- 12 Gewoontedier 133
- 13 Als je toch kotst, kots dan flinke brokken 145
- 14 De Peetvader 156
- 15 Zero tolerance 168
- 16 Broze beroemdheden 180
- 17 Personen in wie men beroepshalve geïnteresseerd is 196
- 18 Jimmyandermaal 212

- 19 Jullie kunnen allemaal doodvallen 231
- 20 When Louis Didn't Meet... 246
- 21 Nancy 259
- 22 Achtertralies 269
- 23 We willen hem verbranden 282
- 24 Dit is mijn werk 296
- 25 Kijken naar de keerzijde 304
- 26 Het Savile-onthullingsjaar 317
- 27 Koffie met Larry 335
- 28 My Scientology Movie 350
- 29 De scheet 372
- 30 Programme Six 386
- 31 Rottigheid 402
- 32 Gotta Get Theroux This 413
- 33 Half oud en nog steeds de weg kwijt 427
- 34 De naam Jimmy Savile valt voor het laatst 434

EPILOOG

Krom hout 441

PROLOOG

SENSUEEL ETEN

Ik wist dat hij iets hoogs was bij een bedrijf en ook sambales gaf. Toch had de zelfverzekerde man die in pyjamabroek en T-shirt opendeed door zijn verzorgde witte baard en ietwat ondeugende uitstraling meer van de sensei van een erotische dojo.

Ik was een beetje buiten adem. Het huis – hoog, met rondom een houten veranda – stond aan een met dennen omzoomde straat aan de rand van Portland, Oregon, en ik had een steil stuk van die straat op moeten lopen in schoenen die daar niet geschikt voor waren. Bovenaan stond Cliff, mijn gastheer.

Hij liet me binnen – mijn filmcrew kwam achter me aan – en ik trok mijn schoenen uit in een garderobe. Daarna liep ik een keuken in waar Indiase beeldjes van parende paren naast vakantiekiekjes van zijn kinderen stonden.

Overall stonden schalen en kommen met eten, samen een buffet van het soort dat je in de businesslounge van een regionaal vliegveld verwacht: druiven en plakken appel en blokjes kaas. Alleen zat er vershoudfolie overheen. Het was nog geen tijd om te gaan eten.

De keuken liep vol: stellen, een paar mensen in hun eentje, ongeveer net zoveel vrouwen als mannen, voor het grootste deel in de dertig of veertig.

Veel mannen hadden gewoon een sporthemd aan, en de vrouwen

een jurk. Het had ook een feestje van de kerk kunnen zijn. Maar er zaten ook wat flamboyanter uitgedoste deelnemers bij. Een man met een baard in een blauwe sarong, zijn hemd zo ver opengeknoopt dat je de blauwe hanger op zijn harige borst zag. Een andere man, ouder, met dreadlocks, in een zwarte legging en een nepleren gilet. Een corpulente vrouw in een diep uitgesneden oranje kimono, zodat je een gulle dosis décolleté zag.

Een vrouw van in de dertig lachte naar me met een licht maffe uitdrukking van vrijgevochten bonhomie die noodde tot het stellen van vragen.

‘Opgewonden?’ vroeg ik.

‘O, ik ben zó opgewonden.’

‘Ben je ook nerveus?’

‘Nuh! Waarom zou je nerveus zijn. Het wordt een avondje vol plezier en vrijheid. Genieten, daar gaat het om.’

‘Ja, genieten... van het eten,’ reageerde ik hoopvol.

‘Ja! Nou ja, je weet wel, van het eten én...’ Met haar ogen wijd open drentelde ze weg.

‘Ben je weleens eerder gevoerd?’ vroeg een al wat oudere vrouw met grijs haar en rinkelende oorbellen. Ze legde haar hand op mijn borst. ‘Volgens mij ga je het heerlijk vinden. Je bent hier veilig, hoor. We zijn heel aardig.’

‘Altijd fijn om te horen.’

Cliff vroeg ons om drie groepen te vormen. We zouden om de beurt ‘gever’ en ‘ontvanger’ zijn. Elke ontvanger had steeds twee gever. De eerste groep begon borden op te scheppen en plastic tuitbekers te vullen met sapjes. Daarna liepen we een trap af naar een souterrain. Er lagen matten op de vloer en er speelde zachte muziek.

‘Mensen die al eens hebben meegedaan aan dingen die ik heb georganiseerd – de *massage à trois*, de tantraceremonies – weten dat ik het fijn vind om iets te bedenken waarbij je meer over jezelf te weten komt,’ zei Cliff. ‘Zo leer je diepere contacten met anderen te leggen. Vandaag houden we het bij L2, dus de genitaliën blijven be-

dekt. De genitaliën worden niet aangeraakt. Maar als je iets uit wilt trekken, trek dat dan vooral uit. Als je geen ondergoed hebt: ik heb meer dan genoeg sarongs.'

Groepje één streek neer naast hun borden en bekers. Sommige mensen trokken hun bovenkleding uit.

'Als je wat er gebeurt prettig vindt, zeg dan ja. Als je het echt lekker vindt, zeg dan "ja, graag",' zei Cliff. 'Als het je allemaal iets te veel wordt en je een time-out wilt, zeg je "wacht".'

Toen deed op zijn aanwijzing de eerste groep een masker voor en begonnen de groepen twee en drie met masseren, strelen en voeren.

'Gevers, werk langzaam,' zei Cliff. 'Gebruik alle delen van je lichaam om te geven, maar doe alles langzaam. Langzaam is altijd beter.'

Het had iets weg van de knal van een starterspistool, alleen waren de gemaskerde sporters niet in rechte lijn op weg gegaan naar de finish, maar begonnen ze heen en weer te wiegen met hun mond open als vogeltjes in hun nest. Ik voelde me meteen al een beetje ongemakkelijk. *Gottegot*.

Een beetje doelloos liep ik rond. Ik probeerde in de buurt te blijven van ontvangers die al een gever naast zich hadden, want dan hoefde ik niet zo nodig. Maar ook met twee gevers voor elke ontvanger kwam het voor dat ik in mijn eentje naast een ontvanger zat, wat lichte paniek veroorzaakte, want dan was ik persoonlijk verantwoordelijk voor het doorgeven van diepgaande gevoelens van geborgenheid en emotioneel welzijn. In zekere zin was dat geven nog wel gemakkelijk: je stopt een bonbon in iemands mond, en diegene zegt 'mmm'. Maar je kunt niet achter elkaar door blijven geven en het was me niet helemaal duidelijk wat de volgende fase was: je knijpt in schouders, masseert een beetje, maar dan? Ik raakte door mijn ideeën heen. Nog een bonbon dan maar? Een aardbei?

Naarmate de minuten voorbijgingen nam de intensiteit van het kreunen en wiegen duidelijk toe. Af en toe kwam Cliff langs met stimulerende uitspraken. 'Ga op zoek naar een dieper niveau van con-

tact,' zei hij dan. Tegenover mij spoot een vrouw met lang haar van wie ik wist dat ze arts was slagroom op een van haar borsten en bood dat met een brede glimlach aan haar ontvanger aan – de slagroom en mogelijk ook een deel van haar borst. Ondertussen zat de man met het nepleren vest in extase te kreunen en te schokken. Ik keek naar mijn regisseur Arron om te peilen wat hij van dit alles vond. Was dit wat hij had verwacht? Zijn oog zat aan zijn camera gekleefd.

Toen was het mijn beurt. Groep twee, daar zat ik bij, ging ontvanger worden. En nu moest ik echt mee gaan doen, want daarvoor was ik toch hier? Ik laadde een bord vol met chocolade, aardbeien en plakken appel. Ik had iemand horen zeggen dat een combinatie van hartig en zoet het beste werkte, en dus deed ik er een paar stukjes kaas bij. Ik trok mijn hemd uit en deed een masker voor. Het gaf een vreemd soort bevrijding om niets meer te kunnen zien. Ik voelde me onzichtbaar en iets van mijn gêne verdween.

‘Contact met anderen is een van de kostbaarste ervaringen die je in je leven kunt hebben,’ zei Cliff. ‘En je bent hier in een omgeving waar je veilig op zoek kunt gaan naar de grenzen van de sensuele aanraking.’

Aardbeien en room kriebelden langs mijn mond. Een licht grommend geluid, een zacht gezicht tegen mijn wangen. Toen een warm harig lichaam tegen mijn rug – voelde ik daar een hanger? – en meer smaken: chocola, slagroom. Ik zei ‘ja’ en ‘dank je’ en voelde andere lichamen en kreeg nog meer stukjes chocola en aardbeien in mijn mond gestopt, en ook kaas – beetje te veel kaas, maar daar begon ik maar niet over, want dat zou de sfeer verpesten – en bovenal kreeg ik een steeds sterker gevoel van verbondenheid, een zwakke echo van het tintelende gevoel bij de eerste kus van een nieuwe geliefde. Ik moest toegeven dat ik genoot.

Ineens was het allemaal voorbij. Toen ik mijn masker afdeed was Cliff bezig aan een wilde samba, heel voldaan over het tableau dat hij had geschapen. Heel even leek een gemeenschap waarin seks en liefde wat ruimer voorhanden waren me nog niet zo’n slecht

idee. Ik wreef in mijn ogen en zag een wereld die net iets vriendelijker was, iets vertrouwder.

Wat later nam ik afscheid en reed met de filmploeg terug naar het hotel. In het busje voelde ik me wat gegeneerd over de mate waarin ik meegegaan was met het experiment. Zoals zo vaak voelde ik de ironie van alle kanten op me afkomen: aan de ene kant had ik deze ervaring strak in de hand weten te houden, aan de andere kant was het ook wel verwarrend geweest. Ik dacht aan mijn vrouw Nancy en besepte dat wat ik haar had verteld over wat we zouden gaan filmen – een paar schaars geklede vrouwen zouden aardbeien in mijn mond stoppen – iets pikanter had uitgepakt dan ik had verwacht. Zou ze boos zijn? Geïrriteerd?

En ik dacht: moet je mij nou zien. Zevenenveertig en nóg zet ik mezelf voor gek om een televisieprogramma te maken, op onwaarschijnlijke plekken contacten te leggen, en dat alles terwijl de grens tussen maf en serieus, oprechtheid en doen alsof, met jezelf te koop lopen en intelligente journalistiek niet altijd duidelijk was, ook niet voor mij. Moet je mij nou zien. Sta ik nog steeds verhalen te vertellen en daarvoor mezelf en mijn gevoelens in te zetten. Na al die jaren.

1

WILDEBRAS

Als iemand in mijn jeugd had gezegd dat ik op een dag voor de televisie zou werken had ik hem vragend aangekeken, niet-begrijpend, en zou ik mijn hersens hebben gepijnigd om te bedenken hoe dat in zijn werk zou moeten gaan. Niet dat de mensen op de tv zo ver van me af leken te staan. Eigenlijk was het tegenovergestelde waar: ze waren heel vertrouwd. Ze kwamen bij je thuis. Hun gezicht was te zien in een stuk meubilair, soms elke dag. Maar je had niet het idee dat je ooit een van hen zou kunnen zijn.

Een van mijn oudste herinneringen is dat ik een keer overdag met mijn au pair naar een aflevering van *Crown Court* zat te kijken, een rechtbankserie. Ze vertelde me iets wat me verbaasde: dat wij de mensen op de televisie wel konden zien, maar zij ons niet. Jaren later stelde ik vast dat dat inderdaad het geval is.

Waarschijnlijk heb ik te veel tv gekeken. Het begon al heel vroeg, met *Play School* en *The Clangers*, *Pipkins* en *Chorlton and the Wheelies*, en later *Blue Peter* en *Swap Shop* en nog wat later *Jim'll Fix It*, *It's a Knockout* en *Beadle's About*. De tv was mijn constante metgezel. In de vakantie had je *Why Don't You?*, dat paradoxaal genoeg mensen aanspoorde om juist iets anders te gaan doen dan tv-kijken: jagen met valken of trainen spotten. Maar het is er nooit van gekomen om de dingen waarmee ze aankwamen ook te gaan doen. Ik vond het programma leuk genoeg.

Misschien is me daardoor van alles ontgaan. Maar eigenlijk vind ik dat gebrek aan contact met anderen en een bekrompen kijk op dingen hun eigen beloning in zich bergen. De uren dat ik naar Open Universiteit heb zitten kijken of naar expressionistische tekenfilms uit Oost-Europa met atonale muziek eronder of zelfs het testbeeld, omdat er verder niks was, waren toch een soort scholing, de aanzet tot begrip van wat het vertellen van verhalen inhield. En het bezorgde je een taal die je verbond met je vrienden op school. De vreemde beelden en lukrake zinnen uit programma's die je leuk vond of die je je herinnerde vormden een berg puin en wrakhout waaruit je andere dingen kon optrekken of die je voor een heel ander doel kon gebruiken: grappen en imitaties. Of ze boden gewoon de zekerheid van iets herkenbaars en vertrouwds. Ik werd een gevangene van de televisie, maar ontwikkelde ook een soort stockholmssyndroom en werd verliefd op mijn cipier.

Ik werd ouder. Mijn smaak werd wat decadenter. Ik vond vooral programma's leuk waarbij er iets verkeerd ging. Floyd, een deelnemer aan *The Price Is Right*, een Amerikaanse spelshow, liet van de zenuwen een gerepeteerde anekdote de mist in gaan. 'Hé, hé, Floyd. Die snap ik niet,' zei de presentator. Mijn broer en ik deden hem na en begonnen dan hevig te giechelen. Een aflevering van *Record Breakers*, waarin een chagrijnig kind het waagt om Norris McWhirter tegen te spreken, die alles wist én een fotografisch geheugen had. McWhirter zou het verkeerde gewicht van de Cullinan-diamant hebben genoemd, met een onplezierige kibbelpartij tot gevolg. De volgende aflevering kwam presentator Roy Castle met een stapel naslagwerken aanzetten en verzekerde de kijkers ernstig dat het kind het mis had gehad. In zekere zin begroef hij dat kind onder de stapel boeken. Maar de orde was hersteld.

Nog wat later was ik dol op programma's als *The Kenny Everett Video Show* en *The Young Ones*, die over de randjes heen kleurden door nadrukkelijk te laten zien dat ze ook maar bedacht waren. Kenny Everett liep soms het decor uit en dan zag je de kabels en de came-

ra's die je eigenlijk niet hoorde te zien. Dat kwam gewaagd over, alsof hij een grens overschreed. In *The Young Ones* werden grappen gemaakt over de tekstschrijvers die de personages hadden verzonnen, een soort *Alice in Wonderland*-achtige aanpak, die later 'meta-humor' zou worden genoemd.

Soms deed ik mee aan tv-wedstrijden in de hoop dat ik uit de tweede hand beroemd zou worden doordat mijn werk in beeld zou komen. Ik maakte tekeningen en stuurde die naar *Take Hart*, een kunstprogramma. Ze kwamen niet in beeld. Ik deed ook mee aan twee verschillende *Blue Peter*-wedstrijden, een om een logo te bedenken voor het Internationale Jaar van het Kind van de Verenigde Naties en een tweede voor een illustratie voor een verjaardagskaart voor het Natural History Museum. Elke keer dat ze het adres oplazen – 'stuur op naar Londen W12 8QT' – wist ik niet op tijd aan een pen te komen om het op te schrijven.

Als ik ooit iets heb opgestuurd, won ik niet. En ik heb ook nooit iets van mij gezien in groothoekbeelden van inzendingen-die-het-net-niet-hadden-gehaald.

Ik kon niet eens mijn stomme tekeningen op de tv krijgen. Zo niet-op-de-tv was ik.

Ik was de tweede van twee zoons en kreeg alle ruimte om de idioot uit te hangen. Mijn broer Marcel was het wonderkind, de dauphin van het rijk van de literatuur: hij las al op heel jonge leeftijd, schreef gedichten, en op het schooltoneel speelde hij de sterren van de hemel. Ik stak daar maar bleek bij af. Zo was het van nature beschikt. Marcel las Griekse mythen en *Beowulf*. Ik wist dan weer de complete tekst van het kinderrijmpje 'Solomon Grundy'. Mijn Engelse oma, die goed was in het versimpelen van iemands karaktertrekken, zei al heel snel: 'Hij is goed met zijn handen.' Het duurde jaren voor ik doorhad dat dat weleens geen compliment zou kunnen zijn.

Een woord dat vaak voor me werd gebruikt, was 'wildebras'. Mijn moeder vertelde weleens over de keer dat we op de kleuterschool

Nog maar drie, en ik kijk nu al zorgelijk.

‘Peter Hammers With One Hammer’ zongen. Het viel haar op dat ik niet op mijn eigen knie hamerde, maar op die van het jongetje naast me.

Ik had een heel harde stem, zo nasaal dat ik van een ‘m’ een ‘b’ maakte. Toen ze me thuis een keer imiteerden, lieten ze me ‘Bub!’ roepen in plaats van ‘Mum’. Ze lieten me testjes doen om te kijken of ik misschien doof was. Waarschijnlijk was ik drie of vier toen ik voor het eerst een koptelefoon op mijn hoofd kreeg, terwijl een arts vlooienspelfiches in een glazen kan gooide en getallen in mijn oor

fluisterde die ik moest nazeggen. De uitslag: niet doof, alleen maar een harde stem. Mijn vader deed me weleens na: ‘Waarom zit die man met zijn mond open?’ Dat kwam door een incident in een bus of een trein dat ik me heel vaag herinnerde, waarbij ik mijn ouders de nodige gêne had bezorgd door luidkeels dingen te vragen over een andere passagier die, neem ik nu aan, geestelijk niet helemaal bij was of anders zwakke kaakspieren had.

Met mijn ‘Waarom?’-vragen verkende ik een wereld vol onbegrijpelijkheden. Vaak gingen ze over taboes, dingen waar je eigenlijk niet over mocht beginnen: daklozen, gehandicapten, mensen met een geestelijke beperking die voor zich uit liepen te mompelen op straat. En toch maakte ik me ook erg gauw zorgen. Over van alles en nog wat, vaak over de onwaarschijnlijkste dingen. Dat ik nooit zou leren lezen en schrijven. Dat ik mijn belasting niet zou kunnen betalen als ik groot was. Dat Winkie – uit het kinderrijmpje ‘Wee Willie Winkie’ – niet zomaar ‘door de stad rent’, zoals in het rijmpje staat, maar met een boosaardige blik in zijn ogen op weg is naar mijn slaapkamer. Dat ons gezin aan de bedelstaf zou raken. Dat ik niet op tijd om de meiboom zou leren dansen en dus niet mee mocht doen met het zomerfeest.

Veel van mijn zorgen kwamen voort uit dingen die op school waren voorgevallen. Toen ik nog op de basisschool zat ging mijn moeder een keer aan de juf uitleggen dat ik best een teergevoelig jongetje was en er voorzichtig met me moest worden omgegaan. De juf luisterde welwillend, maar begreep het niet goed: zo kende ze me niet. Toen mijn moeder op weg naar de uitgang langs mijn lokaal kwam zag ze me van het ene tafeltje op het andere springen.

Mijn ouders hadden elkaar ontmoet in Afrika, in Kampala. Mijn vader was een Amerikaan. Hij doceerde literatuur aan Makerere University en had al een paar romans op zijn naam staan. Mijn Engelse moeder zat daar op de lerarenopleiding, omdat ze in Kenia les wilde geven aan meisjes op het platteland. Ze werden verliefd, trouw-

Mam gaat aan het werk. Ik sta links, met een pofbroek.

den en mijn broer volgde nog geen negen maanden later. Later verhuisden ze naar Singapore, waar mijn vader college ging geven aan de universiteit. Daar ben ik geboren, in mei 1970, in Gleneagles Hospital. Ik kreeg een Amerikaans paspoort.

We verhuisden naar Engeland toen ik één was. Mijn moeder ging als producer voor de World Service van de BBC werken. Ze was feministisch en trots op het werk dat ze deed. We hadden inwonende au pairs. Er is een oude foto, uit een krantenartikel over buitens-